

МАТЕРИАЛЫ
круглого стола,
посвященного
«60-летию революции
Венгрии»

15 ноября 2016 г.

MATERIALS
of a Round table
in Honor of the «60th anniversary of the
Hungarian Revolution»

15 November, 2016

свою жизнь навсегда с Венгрией. Все выше перечисленные данные говорят о рассмотрении Венгрии в новом контексте истории и о близких контактах с Российской империей, а позже с Советским Союзом. Рассмотрение Венгрии как одной из стран, принимавшей русских эмигрантов, позволяет представить целостную картину истории русского зарубежья.

1. В поисках лучшей доли. Российская эмиграция в странах Центральной и Юго-Восточной Европы (вторая половина XIX – первая половина XX в.). Атила Колонтари «К истории русской белой эмиграции в Венгрии в межвоенный период» – М.: Индрик, 2009. – С. 157-158.

2. В поисках лучшей доли. Российская эмиграция в странах Центральной и Юго-Восточной Европы (вторая половина XIX – первая половина XX в.). Ф.Е. Лукьянов «Венгерские дни генерала Деникина. «Очерки русской смуты»» – М.: Индрик, 2009. – С. 183-184.

3. Лехович Д. Белые против красных. – М., 1992. – С. 287.

4. Русская военная эмиграция. Т. 4. – М., 2007. – С. 82-83.

СОДЕЖАНИЕ

Ференц Блаумани Предисловие.....	3
Андраш БАРАНИ Поздравительное выступление.....	5

ОСНОВНЫЕ ВЫСТУПЛЕНИЯ

Миклош КУН Борьба за свободу и революция Венгрии 1956 года...8	
Кокебаева Г.К. Восстание 1956 года в Венгрии как кульминация кризиса советской модели социализма.....	12
Мәшімбаев С.М. Қазақстан-Венгрия арасындағы саяси, экономикалық және мәдени ынтымақтастық (1991-2013 ж.).....	25
Байзакова К.И. Сотрудничество Казахстана и Венгрии: основные направления и перспективы.....	30
Alipbayev A., Vyuzheyeva V. The Main Aspects of the Reasons and a Consequence of Political Crises in some Socialist Countries in 50 Years of the XX Century	47
Myrzakhmetova A.M. Fight Against the International Terrorism and Religious Extremism: Experience of EU Countries and Kazakhstan	51
Бекмухаметова А.Б., Медуханова Л.А. Қазақстан и Венгрия: двусторонняя торговля.....	59
Идрішева Ж.Қ. Қазақстан-Венгрия ынтымақтастығы.....	66
Каримсаков А.О. Қазақстан мен Венгрия арасындағы гуманитарлық қатынастар.....	73
Сарыбаев М.С., Малбаков Д.М. История становления дипломатических отношений Республики Казахстан с Венгрией (1991-2011 гг.).....	78
Сманова А.М. Венгрияның тоталитаризмнен демократияға өту кезеңіндегі саяси жағдайы	89
Бубекулова А. Канада и венгерское восстание 1956 г.	98
Омирзакова А. Антисоветская эмиграция в Венгрии.....	102

4. <http://forum-astana.org/en/mobile/news-inside/1793>
5. <https://www.youtube.com/watch?v=TmrmTIOReBI>

ҚАЗАҚСТАН-ВЕНГРИЯ ҒЫНТЫМАҚТАСТЫҒЫ

Идрышева Ж. Қ.,

т.ғ.к., әл-Фараби атындағы ҚазҰУ

Еуропа елдерімен қарым-қатынас орнату Қазақстанның сыртқы саясатының маңызды бағыттарының бірі және еуропалық әріптестермен өзара тиімді байланыстарды сақтау және одан әрі тереңдету мемлекеттің негізгі сыртқы саяси басымдықтарының қатарынан орын алуда. Қазақстан Республикасы тәуелсіздігін алғаннан бастап Шығыс Еуропа елдерімен жан-жақты қатынас орнатуға көңіл бөле бастады. Бұл аймақтың инфрақұрылымы, коммуникациясы, ортақ саудасы үлкен мүмкіндіктерге ие. Осындай елдердің бірі – Венгрия Республикасымен жан-жақты көп салалы ынтымақтастықты нығайту көзделді. Қазақ жері Еуропаны Азия-Тынық мұхит аймағымен байланыстыратын сыртқы саяси және стратегиялық тиімді кеңістікті алып жатыр. Бұл байланыстырушы буын мүмкіндігі де республикамызға өзінің септігін тигізуі тиіс, өйткені, біздің еліміз шикізат қорларына, оның ішінде мұнай-газға өте бай. Ал оларды сыртқы рынокқа шығару үшін сенімді әрі тиімді көлік жолдары мен дәліздер қажет. Қазақстанның құрлықтағы стратегиялық жағдайы, білім мен мәдениеттің тереңдігі, тұрақты саяси жағдайының болуы Венгрияны әртүрлі әріптестік жағдайда қызықтырып отыр. Венгрия Қазақстанды егемен және тәуелсіз мемлекет ретінде қалыптасқан әлемдік қоғамдастықтың толық құқылы мүшесі, оның ажырамас бөлігі деп таниды.

Венгрия – Еуропаның орталығында Орта Дунай жазығында орналасқан мемлекет. Территориясы мен халқы жағынан үлкен ел болмаса да, машина жасау құрылғылары, дәрі-дәрмек пен басқа да тауарлардың сапасы жағынан дамыған елдермен қатарлас. Венгрия 1990 жылдан бергі саясаты Еуропада ортақ интеграция құру және жаңа көрші елдермен тату-тәтті өмір сүру болып табылады. 1999 ж. НАТО-ның толыққанды мүшесі, 1991

жылы Венгрия ЕО ассоциациясына енсе, 2004 жылдың мамырында ЕО қабылданды. Венгрия – индустриалды-аграрлы мемлекет. Экономикалық және әлеуметтік дамуы жағынан Шығыс Еуропа елдері ішінде ең жоғары көрсеткіштерге ие.

1991 жылдың 25 желтоқсанында Венгрия Республикасы Қазақстан Республикасының мемлекеттік тәуелсіздігін мойындады. 1992 жылы 23 наурызда екі ел арасында дипломатиялық қатынастар орнатылды және Қазақстан Республикасында Венгрия Республикасының, ал 1993 жылы қыркүйекте Венгрия Республикасында Қазақстан Республикасының Елшілігі ашылды. Осы кезеңнен бастап екі жақты қатынастарда жоғары биік деңгейдегі сапарлар өз жалғасын табады [1].

Алғаш рет 1994 жылы желтоқсанда ҚР Президенті Н. Назарбаевтың Венгрияға ресми сапары барысында Достық қарым-қатынастар мен ынтымақтастықтың негіздері туралы шартқа қол қойылды. 1997 жылы қарашада Венгрияның Президенті А. Генцтің жауап сапары болды. Екі ел басшылары көптеген проблемаларға тоқталып өтіп, өзара достық және әріптестік негіздер қалыптастыратын он бес мемлекеттік маңызы бар құжаттарға қол қойылды [2].

Келіссөздер барысында Қазақстан мен Венгрия ең басты медицина мен фармацевтика, өнеркәсіп пен энергетика, ауыл шаруашылығы, кіші және орта бизнес, жаңа технологиялар мен туризм және спортқа көп назар бөлінді. Қазақстан Венгрияны тек шикізат ресурстарымен ғана емес, сонымен қатар экономикалық тұрақтылығымен қызықтырады. Соңғы жылдары Венгрия ауыл шаруашылығы және машина жасауда жақсы көрсеткіштерге жетті.

Елбасының 2007 жылы қыркүйекте Венгрияға барған сапарында Қазақстан мен Венгрияның жаңа деңгейдегі сапалы ынтымақтастыққа шығуға дайын екендігін және Венгрия мемлекетінің Еуропада геэкономикалық орналасу жағдайын, сонымен қатар, біздің тарихи тамырымыздың жақындығын ескере отырып, біз Венгрия халқымен тығыз достық байланыстарымызды тереңдетуге ерекше маңыз береміз деп атап өтті [3].

1995 жылдан бүгінгі күнге дейін орын алған үкімет басшылары мен түрлі министрлер және парламентаралық ынтымақтастық деңгейіндегі кездесулер мен келіссөздер екі тарап